

Kontrollerade vokabulärer Controlled vocabularies

7,5 högskolepoäng

7,5 credits

Ladokkod: C3IKV1

Revision: 1.0

Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom bibliotek, information och IT 2023-03-07

Gäller från: HT 2023

Nivå: Avancerad nivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Biblioteks- och informationsvetenskap (A1N)

Utbildningsområde: Övrigt

Ämnesgrupp: Biblioteks- och informationsvetenskap

Förkunskapskrav: Kandidatexamen

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

I kursen behandlas olika typer av kontrollerade vokabulärer med fokus på vokabulärer tillämpliga på organisation av resurser på bibliotek och liknande institutioner. Särskilt utrymme ägnas standarder för ändamålet, så som ISO 25964 (The international standard for thesauri...) och Simple Knowledge Organization System (SKOS).

Studenten förväntas utveckla en fördjupad förståelse för de roller som kontrollerade vokabulärer har i organisation av resurser och för formulering av sökfrågor i informationssökningsprocessen, samt i relation till perspektiv på språkets roll i informationssökningssammanhang. Former för representation och distribution av vokabulärer ägnas betydande utrymme, med särskild hänsyn tagen till sk "länkad data" och dess implikationer för en resursmässigt hållbar utveckling. Traditionella mått för evaluering av söksystemens prestanda och sökprofilers formulering introduceras.

Mål

Efter genomgången kurs ska studenten kunna, med avseende på:

Kunskap och förståelse

- 1.1 förklara hur standarder för datarepresentation och olika datastrukturer hänger samman på olika nivåer
- 1.2 visa medvetenhet om hur informationssystemens innehåll och form samverkar och i vilken utsträckning de kan göras oberoende av varandra
- 1.3 redogöra för kontrollerade vokabulärens roll i informationssökningssammanhang
- 1.4 visa förståelse för vad som skiljer resursbeskrivning som länkad data från andra former för resursbeskrivning

Färdighet och förmåga

- 2.1 tillämpa standarder på olika nivåer på ett formellt korrekt sätt
- 2.2 tillämpa principer för konstruktion av kontrollerade vokabulärer på ett sätt som harmonierar med gängse traditioner för utveckling av biblioteks- och informationstjänster
- 2.3 använda kontrollerade vokabulärer för litteratursökning
- 2.4 behärska sökspråken i vetenskapliga databaser

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 värdera resultatet av en informationssökning
- 3.2 kritiskt analysera existerande vokabulärer med hänsyn till genus, etnicitet och andra perspektiv
- 3.3 värdera betydelsen av rationell produktion av metadata med avseende på en resursmässigt hållbar utveckling

Undervisningsformer

Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar, workshops, praktiska genomgångar och övningar.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Inlämningsuppgift: SKOS

Lärandemål: 1.2, 2.1-2.2

Högskolepoäng: 2,5

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Tentamen: kontrollerade vokabulärer

Lärandemål: 1.1-1.2, 1.4, 3.2-3.3

Högskolepoäng: 3

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Inlämningsuppgift: informationssökning och evaluering

Lärandemål: 1.3, 2.3-2.4, 3.1

Högskolepoäng: 2

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

För betyget Godkänd på hel kurs krävs minst godkänt betyg på samtliga moment. För betyget Väl godkänd krävs dessutom Väl godkänd på momenten *Tentamen: kontrollerade vokabulärer*, samt *Inlämningsuppgift: informationssökning och evaluering*.

Då kursplanen ändras kommer student som önskar slutföra rester från ett kurstillfälle att examineras utifrån kursens nya innehåll och upplägg. Då kursen har upphört kan student som önskar slutföra rester följa hela eller delar av annan likvärdig kurs.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Aitchison, J., Gilchrist, A., & Bawden, D. (2000). *Thesaurus construction and use: a practical manual (4. uppl.)*. Chicago: Fitzroy Dearborn. (Valda delar, ca 80 s.) [Tillgänglig elektroniskt]

Glushko, R. J. (Ed.). (2013 eller senare upplaga). *The discipline of organizing*. Boston, MA: MIT Press/Sebastopol, CA: O'Reilly. (Kapitlen Describing Relationships and Structures, Categorization: Describing Resource Classes and Types, The Forms of Resource Descriptions, valda delar av kapitlet Classification: Assigning Resources to Categories samt avsnittet Evaluating Interactions, totalt ca 130 sidor)

Tillkommer vetenskaplig text, standardspecifikationer och övningsmaterial i en omfattning om ca 200 sidor.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ingår i *Masterprogram i Biblioteks- och informationsvetenskap, distansutbildning*.